

TUDI SLOVENSKI VRTIČEK

DSEi ali »Defence Security and Equipment International« je eden večjih sejmov orožja in vojaške opreme na svetu. Za vas smo ga med 13 in 16 septembrom obiskali tudi mi. DSEi se lahko pohvali s približno 30.000 obiskovalci, 1300 razstavljalci, 70 delegacijami in 27 nacionalnimi paviljoni. Sejem pokriva področja kopenske vojske, mornarice, letalstva in varovanja.

Olivno zeleno barvo, ki so jo včasih tradicionalno povezovali z vojsko, so v zadnjih letih zamenjale barve v peščenih odtenkih. Razen redkih izjem kakšnih večjih podvigov v razvoju vojaške tehnike na sejmu ni bilo videti. Jasno je, da asimetrično bojevanje ne opravičuje izredno dragega razvoja novih oborožitvenih sistemov, so pa skoraj vsa oklepna vozila dobila vrsto nadgrajenij v obliki lažjih rešetkastih oklepov, boljše protiminske zaščite, boljših optičnih naprav, daljinsko vodenih oborožitvenih postaj, naprav za elektronsko motenje in komunikacijske opreme. Očitno je, da trg narekuje razvoj brezpilotnih platform (UAV in UGV), izboljšave obstoječih vozil, individualne zaščitne opremo vojaka, streliva ter učinkovitejše logistike in vzdrževanja.

postane neviden, ob slabi vidljivosti pa na razdaljah, večjih od 300 m, zlahka zamenjamo za osebno vozilo, hišo ali kaj podobnega.

General Dynamics UK

Na ogromnem razstavnem prostoru so predstavljali novo platformo SV (Specialist Vehicle) za razvoj katere so julija 2010 prejeli okoli pol milijarde GBP. SV naj bi nadomestil že dokaj stara in precej izrabljena vozila scimitar. Razstavljenno vozilo scout SV je bilo opremljeno z dvočlansko kupolo CTAI International, Thalesovim stabiliziranim opazovalnim sistemom »Orion« in topom CTAS (Case Telescopic Armament System) 40 mm. Poleg scouta SV pa seveda nista manjkala sedaj že dobro znana piranha 3 (8x8) in 4x4 eagle.

Adaptiv na osemkolesniku

BAE

Britanski BAE Systems je predstavil težko pričakovani in rahlo skrivnostni sistem »Adaptiv«, nameščen na oklepniku CV90120. Sistem, ki so ga razvijali in izpopolnjevali kar 15 let, sestavlja množica heksagonalnih ploščic, nameščenih na bočni oklep. »Adaptiv« z nastavljanjem temperature vsake od ploščic spreminja »IR podpis« vozila ali pa prilagaja temperaturo okolici. Jasno je, da oklepnik ne

Adaptiv na CV90

GD piranha III

Patria

Če ne zaradi drugega, vsaj zaradi medijske pozornosti, ki jo je Patria trenutno deležna v Sloveniji, smo se dlje časa zadržali na njihovem razstavnem prostoru. Na precej velikem razstavnem prostoru so razkazovali dve vozili AMV 8x8. Eno v precej nenavadni IFV konfiguraciji s 30 mm topom v kupoli, na kateri je bil dodatno nameščen še nam dobro znani Kongsbergov protector 151. Drugo vozilo je bilo v bistvu mobilna servisna delavnica v izvlečnem vozilu. Po precejšnjem vložnem trudu, zamenjavi različnih sogovornikov in daljšem čakanju nam je le uspelo od njih izvleči nekaj bolj splošnih informacij. Naročnika servisnega vozila niso želeli izdati (ga je pa napis na vratih »UPOZORENJE«), povedali pa so, da po težavah, ki so jih imeli v prejšnjih letih, prodaja vozil in minometnega sistema »nemo« lepo napreduje. Glede na to, da je Hrvaška

Stran / Page: 20

Doseg / Reach: 25000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 763 cm2

2 / 3

skupaj z bojnimi vozili AMV 8x8 naročila tudi nekaj servisnih, lahko sklepamo, da so sosedje razmišljali precej celovito in na daljši rok.

Yugoimport

V Srbskem paviljonu so nas precej topleje sprejeli. Yugoimport je na sejmu v (tradicionalno) zastopal srbsko vojaško industrijo. V pogovoru so nam zaupali, da verjamejo, da ima vojaška industrija na področju bivše Jugoslavije še ogromno tehničnega znanja in nezanimljiv potencial razvoja naprednih oborožitvenih sistemov. Po njihovem mnenju bi bili z združevanjem na svetovnih trgih uspešnejši in bi v določenih segmentih verjetno lahko konkurirali celo velikanom kot so BAE Systems, EADS in drugi. Povedali so nam, da trenutno v Sloveniji že sodelujejo s podjetjem S&T. Verjetno bi se lahko Slovenci (še posebno GOIS) od njih tudi kaj naučili.

Na sejmu so predstavljali v makete šolskega letala »Lasta«, vozila »Lazar«, topniškega sistema »Nora«, protioklepni sistem »Bumbar« in podobno. »Prodaja se v glavnem strelivo« so nam še zaupali za konec.

Yugoimportov razstavni prostor

Nexter

Pri francoskem državnem proizvajalcu Nexterju, izhaja iz nekdanjega in uveljavljenega GIAT-a, so prvič v javnosti predstavili novo različico vozila 6x6 XP2. Za razliko od strogega ločevanja vojske in industrije v Sloveniji, pa v Franciji s tem nimajo težav. Oddelek

Nexterjev XP2 6x6

francoske kopenske vojske je nekajkrat na dan prikazal uporabo in delovanje sistema »felin«, ki ga bodo ti fantje konec meseca odnesli v Afganistan. Velikost elektrooptičnih opazovalnih naprav sicer še vedno privzdigne marsikatero obrv, je pa jasno viden trend zmanjševanja dimenzij, teže in energetske porabe teh naprav.

Revision

Eno od novosti na področju osebne zaščite je predstavilo podjetje Revision, znano po proizvodnji izjemno kvalitetnih in popularnih zaščitnih očal. Svoj nabor izdelkov so se odločili razširiti s zaščitnim sistemom glave, ki ne le varuje pred drobci in izstrelki, temveč tudi pred udarnim valom eksplozije. Kar 31.243 vojakov v Iraku in Afganistanu naj bi, po njihovih podatkih, do sedaj zaradi tega utrpelo možganske poškodbe. Pri Revisionu upajo, da bo »BatSkin« vojake bolje zaščetil. Za dodatno presenečenje je poskrbela tudi izredno majhna teža osnovne čelade. Da na razstavnem prostoru v rokah ne držimo plastične kopije, nas je s precej truda na koncu le uspel prepričati predstavnik Revisiona. Kot zanimivost smo izvedeli tudi to, da v Sloveniji Revision zastopa S&T Slovenija, prodaja pa podjetje Efektum d.o.o. iz Ljubljane.

Felin

Net Warrior

Android (operacijski sistem) je pomešal štrenc celo največjim proizvajalcem opreme bojevnika prihodnosti (nekaj časa nazaj je Ameriška vojska ustavila pregrešno drag razvoj sistema »Net Warrior« na račun precej cenejših COTS Android naprav). Nekateri proizvajalci so tako na letošnjem DSEi predstavili svoje naprave s tem operacijskim sistemom ali pa programsko opremo. Švedska Carmenta Android verzijo svojega GIS sistema, Panasonic pa odporno android tablico.

Slovenci na DSEi

Slovenski razstavni prostor na DSEi

Peščica Slovenskih podjetij je bilo na DSEi prostnih v okviru nacionalnega paviljona in ob pomoči JAPTI in GOIS. Na razstavnem prostoru smo opazili podjetja LE-tehnika, P Team, Thya, Vilpo, Trival, Dat-Con, EM.Tronic, Arex in Miško (FMC) in predstavnik MORŠ. Na žalost je slovenski razstavni prostor odražal zbnacilno slovensko lastnost - vrtičkanje. Če smo na danskem, švedskem in še kakšnem nacionalnem paviljonu imeli vtis prostornosti, skupnega nastopa in celovite rešitve, nas je skupek tesnih in strogo razmejenih prostorčkov prav potrl. Se slovenska (obrambna) industrija res ne zna dogovoriti za skupen sejemski nastop, na katerem bi obiskovalcem lahko ponudili in prikazali celovito rešitev... , pravzaprav česarkoli? Konec koncev nam znanja, volje in odločnosti ne manjka.

Matevž Ferjančič